

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
t.a.v. de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
mw. W.J. Mansveld
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Auditdienst Rijk

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Auditdienst Rijk

T 070-3427700

Ons kenmerk

ADR/2013/ 1032

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

Datum 29 juli 2013
Betreft Rapportage ADR bij Beleidsevaluatie GIS-3

Geachte mevrouw Mansveld,

Eind 2012 is de opdracht gegeven om een Beleidsevaluatie uit te voeren op GIS-3 (Het project GeluidsIsolatie Schiphol fase 3). Deze beleidsevaluatie heeft geresulteerd in de "Eindrapportage Beleidsdoorlichting GIS 3" van 5 juli 2013. Deze beleidsevaluatie is uitgevoerd door AT Osborne. Aan de Auditdienst Rijk is verzocht om hierbij de rol van onafhankelijke te vervullen. De rol van de onafhankelijke is het bewaken van de volledigheid en de interne consistentie van de bevindingen en het rapporteren over zijn ervaringen, betrokkenheid en inbreng bij de totstandkoming van de beleidsevaluatie richting Tweede Kamer.

Door middel van deze rapportage geven wij invulling aan de rol van de onafhankelijke bij de Beleidsevaluatie GIS-3. Wij hebben deze rol ingevuld volgens de standaarden van de NBA en vooral de COS 4400. De COS 4400 betreft specifiek overeengekomen werkzaamheden. Deze rapportage is een rapport van bevindingen. Door middel van deze rapportage wordt geen zekerheid verstrekt.

Hieronder zullen wij per aspect van de door ons ingevulde rol van de onafhankelijke rapporteren over:

1. *Volledigheid en interne consistentie van de bevindingen.*
2. *Ervaringen van de onafhankelijke bij de beleidsevaluatie.*
3. *Betrokkenheid en inbreng van de onafhankelijke bij de totstandkoming van de beleidsevaluatie.*

Ad. 1 Volledigheid en interne consistentie van de bevindingen.

Al de in de opdracht gestelde dertien deelvragen zijn beantwoord en wij hebben geen meldenswaardige inconsistenties in de rapportage aangetroffen. De deelvragen zijn in belangrijke mate gebaseerd op de Regeling periodiek evaluatie onderzoek 2006 (RPE). Deze regeling was van toepassing toen het onderzoek in 2012 werd gestart en eind 2012 was een belangrijk deel van het onderzoek inmiddels uitgevoerd. Per 1 januari 2013 is de nieuwe RPE (2013) in werking getreden. In 2013 heeft vooral in het teken gestaan van de afstemmingen

daarbij is vooral aandacht besteed aan de structuur en opbouw van de rapportage en de zorgvuldigheid van de formuleringen.

Auditdienst Rijk

Ons kenmerk
ADR/2013/ 1032

Ad. 2 Ervaringen van de onafhankelijke bij de beleidsevaluatie.

Er is veel onderzoek uitgevoerd door de onderzoekers. Zij hebben daarbij veel bronnen geraadpleegd om een goed beeld en inzicht te krijgen in de relevante wetgeving, alle drie de fasen van het geluidsisolatieproject (GIS-1, GIS-2 en GIS-3). Daarnaast hebben zij interviews gehouden met de belangrijkste betrokkenen bij het GIS-3 project.

Hierbij hebben wij geconstateerd dat er een open dialoog is gevoerd door de betrokken partijen (BARIN, KLM, IenM, Luchthaven Schiphol en PROGIS, die elk een eigen achtergrond hebben) en dat alle punten behandeld zijn en dat er geen punten zijn blijven liggen.

Ten aanzien van het verloop van het gehele proces van geluidsisolatie (GIS-1, GIS-2 en GIS-3) hebben wij de volgende opmerkingen:

- De evaluatie van de aanpak van de problematiek van de geluidhinder moet breder c.q. integraal plaatsvinden vanuit de optiek van de drie onderkende bronnen en oplossingen van de geluidhinder: de bron (de vliegtuigen), de overdracht (de vliegbewegingen naar tijdstip en route) en de ontvanger (de burger). Het programma GIS en daarmee ook het project GIS-3 richt zich op de ontvanger.
- Tijdens het beleidsevaluatieonderzoek is geconstateerd dat al voldaan werd aan de Schipholwet na de uitvoering van GIS-2, wij vragen ons af waarom dit niet al in eerder stadium, voor de start van GIS-3, vastgesteld had kunnen worden.
- Voorafgaand c.q. bij de start van de uitvoering van GIS-3 had geen nulmeting onder de betrokken bewoners (belevingsonderzoek) plaatsgevonden, daarom is op dit moment in het kader van de evaluatie niet meer vast te stellen hoe de individuele beleving van de situatie na GIS-3 is in vergelijking met die van voor GIS-3.
- Rapport van bevindingen
Het voorliggende rapport "Beleidsdoorlichting GIS-3" is vooral een rapport van feitelijke bevindingen en laat het trekken van conclusies over aan de beleidsverantwoordelijke.

Ad. 3 Betrokkenheid en inbreng van de onafhankelijke bij de totstandkoming van de beleidsevaluatie.

De ADR heeft de rol van onafhankelijk als volgt ingevuld. De ADR is vanaf de opdrachtformulering tot en met de oplevering van de definitieve rapportage "Beleidsvaluatie GIS-3" nauw betrokken geweest bij het traject van totstandkoming van deze rapportage. De ADR heeft geparticipeerd in de begeleidingscommissie en heeft in dat kader kennis genomen van de concept-rapportages die door de onderzoekers zijn opgeleverd en van de gesprekken met de leden van de begeleidingscommissie over de concept-rapportages. Daarnaast heeft de ADR haar opmerkingen bij de concept-rapportages ingebracht tijdens de bijeenkomsten van de begeleidingscommissie.

Afsluitende opmerking:

Hoewel de opdracht tot het uitvoeren van de beleidsevaluatie vooral betrekking heeft op GIS-3, zijn de onderzoekers er in geslaagd om ook aandacht te schenken aan de samenhang met GIS-1 en GIS-2. Hierdoor geeft het voorliggende rapport beleidsevaluatie GIS-3 een doorkijk naar het gehele GIS-programma (GIS-1, GIS-2 en GIS-3).

Auditdienst Rijk

Ons kenmerk
ADR/2013/ 1032

P. Scholte RA
Directeur Auditdienst Rijk